

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9.

La oglaš

se plačuje od čveterostolpne peti vrste po 14 vin, za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin, in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Protest proti volitvam v trgovski-obrtno zbornico.

Visoko c. kr. predsed. c. kr. namestnišče v Trstu.

Podpisani trgovci in obrtniki, ki so volilci trgovski-obrtnice v Gorici, nadalje podpisana organizacija slovenskih obrtnikov poknežene grofije Goriško - Gradišanske protestuje proti načinu, kako so se vršile predpriprave za volitve v trgovski-obrtno zbornico in sicer iz sledečih razlogov.

C. kr. volilna komisija je kršila osnovne državne zakone, ker je razpisala volitve samo v italijanskem jeziku, dasi je notorično, da je več ko polovica vseh volilcev slovenske narodnosti, in dasi večina slovenskih volilcev ni zmožna italijanskega jezika. Tudi razglas, tikajoč se volilnega postopanja, je bil izdan samo v italijanskem jeziku. Nadalje je bilo tudi besedilo tekom tega tedna volilcem vposlanega volilnega razglasa kakor tudi legitimacije in glasovnice izključno italijansko.

Omeniti je treba, da je pouk, ki je priložen razpisu tako nedostaten, da je volilcu vsled znanega kompliciranja volilnega postopanja skoraj nemogoče, da bi se pri izvrševanju volilne pravice v vsakem oziru mogel ravnati po formalnih predpisih. To je slovenskemu volilcu tem težje, ker je sprejel izključno italijanske volilne dokumente, ki jih ne razume.

Podpisanim kakor tudi c. kr. vladi je prav dobro znano še izza prejšnjih volitev, da volilna komisija, katere člani pripadajo sedaj v trgovski-obrtni zbornici vladajoči italijanski narodni stranki, razveljavi vsak glas, ki ne odgovarja formalnim volilnim predpisom. Posamezni volilec pa nima pravice pri- tožbe.

Ker pomenja dostavljanje samo italijanskih volilnih dokumentov kršenje

temeljnih državnih zakonov in je postopanje c. kr. volilne komisije povrh izzi- valen čin napram 2/3 večini v deželi, je cela vrsta slovenskih volilcev zavrnila volilne dokumente in izjavila, da se ne udeleži volitve, ker je ta volitev očitno protizakonita.

Podpisanim je znano, da več ko sto slovenskih volilcev ni sprejelo volilnih dokumentov. Cela vrsta legitimacij se ni mogla dostaviti, ker so izvršilni organi opremili pisma z nedostalnimi naslovi, n. pr. manjkal je poklic, alica, lišna številka; radi tega pošta takih pošiljatev ni mogla dostaviti. Ker se je dostavljanje volilnih dokumentov vršilo v navadnih, nepriljubljenih pismih, ni nikake kontrole, ali in kedar so se te dostavile. Vsled takega dostavljanja volilnih dokumentov so volilne nerednosti v tej meri omogočene, da ni go- vora o kakih zakoniti volitvi.

Iz teh razlogov smatrajo podpisani celotno dopolnilno volitev že s samega početka reklamacijskega postopanja za neveljavno in protipostavno. Protestu- jčjo najodločneje proti takemu postopanju c. kr. volilne komisije in nujno pozivljejo c. kr. visoko predsedstvo, da ono volitve takoj sistira v svrhu, da se ne izvrši nezakonita volitev. C. kr. volilni komisiji se pa naj naroči, da ona uvede novo volilno postopanje in se pri tem ravna po tozadevnih zakonih in naredbah v svrhu, da se ne ponovijo v tem protestu grajani nedostatki.

Gorica, 25. januarja 1913.

Sledijo podpisi.

O trializmu.

Že mnogokrat smo pojasnili ob raznih prilikah bistvene točke trializma, a vse, kar pišejo slovenski listi o trializmu to je Nemcem seveda za nič. To, kar je pisal »Slovenec« ali »Hrvatska« ali naši listi o tem dejstvu, to vse Nemcem ni prav. Oni so si skovali sami pojem »trializem«, ki pomeni pri njih sku-

pnost vsega protiaavstrijskega gibanja. Zdravemu človeku se da marsikaj s pridom dopovedati, a našim nemškim sosedom ne gre v bučo nobena stvar, ki ni ravno po njih željah. Oni to razumejo, kar hočejo in kar je njim na korist. Kar bi pa slučajno dalo njim nekoliko duška, tega po nobeni ceni nočejo prav razumeti. Tako so tudi nedolžni trializem, ki pomeni le nekoliko večjo samostojnost južnoavstrijskih dežel, razkričali kar na vse grlo kot veleiz- dajsko početje. Po raznih shodih so raz- lagali te svoje ideje in te dni je zopet neki gospod Flachki razlagal v Gradcu svoje »kunšti«, kar se tiče trializma. — Pri vsem tem posebno jezi Nemce zve- za med našo S. L. S. in pa Stranko pra- va na Hrvaškem. Že ta čin sam na sebi se vidi Nemcem skrajno nevaren in da- lekosežen. Ravno iz tega nemškega sv- vrašstva in podtikanja se vidi, kako va- žen in tudi kako potreben je bil ta ko- rak. Tudi če ne rodi takoj vidnih sadov, že dejstvo samo na sebi imponira. — Jugoslovanstvo v eni stranki, to je Nemce kar preplašilo. Tudi naši liberalci sedaj nekaj namigujejo o nekem hr- vaško-slovenskem naprednem stiku, kar pa bržkone ostane kot navadno le na popirju.

Pa vrnimo se zopet nazaj, k omen- jenemu predavanju! Ne le Slovani so nevarni propagatorji trialistične ideje, ampak tudi država sama, kakor trdi to gospod govornik. In sicer je to pokazala država z ustanovitvijo slovenske o- brtne šole v Ljubljani, ker je baje ta šo- la nevarna nemškim obrtnim in trgov- skim koristim. Mislimo, da večje beda- rije kmalu kdo ne spravi skupaj kot je ravno ta drzna in pa smešna trditvev. Po nemškem receptu bi morala vlada v vseh čisto slovenskih krajih ustanoviti samo nemške šole, potem bi bil triali- zem pobit kot kak predpotopni lintver. Potem sledi ta le modrost: Trializem in jugoslovansko gibanje sploh je proti- avstrijsko in zato bo hud boj potreben med Nemci in Jugoslavani. Torej zopet stara, raztrgana lajna, kakor da Nemci

pomenijo že Avstrijo. To mnenje se je tem gospodom tako vsesalo v kri in meso, da so kar pozabili na razne go- vore poslanca Wolfa in na razna roma- nja na Bismarkov grob. Med prav ne- varnimi stvarmi, ki so se pojavile v zadnjem času, je pa neka zemljevidna karte, kjer je naše Primorje že na pol jugoslovanskega »kraljestva«. Nekaj strašnega se je zgodilo: Tudi par nem- ških vasi je v okvirju te meje. Kako je to otročje, si lahko misli vsak. Kaj pa razne laške karte, kjer je Trst in celo Primorsko že pod Italijo? Kaj pa one karte, kjer je naše Primorje že na pol nemško? Ravno tako kakor radi teh, ravno tako lahko spé Nemci radi triali- stičnih zemljevidov, ki so pač nedolžni kot le kaj. Pa ukljub temu pozivlja gos- pod Flachki vse nemške činitelje na boj proti Jugoslovanom, katere je treba prej ali slej iztrebiti do kraja. Nam je prav! Boj so izzvali Nemci, a gledajo naj, kdo se bo opekeli. Takih širokoust- nih ptičev se ne bomo bali, ampak jim preskrbimo primeren odgovor.

Zmešnjava vrh zmeš- njave.

Prav res že dolgo nismo živeli v tako zamotanih in negotovih časih kot ravno sedaj. Zdi se človeku, kakor bi bila vsa tista nekdanja solidnost kar iz- ginila s sveta, kajti kar kupoma se po- javljajo razni šarlatani, ki motijo ljud- stvo in mu trobijo v ušesa vse mogoče stvari, le ne resnice. Tudi pri nas v de- želi nam ne manjka takih pojavov, tu- di med nami živi dandanes vse polno li- beralnih farizejev, ki pri vsaki priliki pripovedujejo o svojem verskem pre- pričanju, o svoji pobožnosti in bogst- vedi še kaj podobnega, kar vse skupaj nič res ni. Glavni in edini namen pri vseh teh manevrih je, da ljudstvo izgu- bi kolikor mogoče več svoje moralnosti, da počasi postane zarahljeno in napol- divje. V takih razmerah živimo danda-

Anin studenec.

(Po narodnem motivu.)

Bolgarski: A. Karima.

(Dalje.)

Poročila sta se Nikolaj in Ana. Te- daj se je izgubil sodar nekam, verjetno iz tuge. Nihče ni potrkal celo leto na vrata, nihče ga ni obiskal. Zato pa so se vsi začudili, ko so videli nekega dne, da dela tam na pragu. Bil se je mnogo iz- premenil; bil je suh in rmen, vdrtih oči, še bolj temnega pogleda, vpognjen in postaran... Ogibal se je vseh, in vsa vas je vedela, da je pridobil mnogo de- narja in bi mogel kupiti celo vas.

Nikolaj in Ana sta dočakala veliko radost in rodil se jima je sin. Naprav- ljali so veličastno krstno slavnost; žal jima je bilo le to, da ne moreta pova- biti vse vasi.

Dete je bilo krščeno. Sredi dvora je bila razpoložena dolga miza, da po- gostita krstne kume. Bilo je mnogo lju- di. Kar pride tudi ptujec, dasi nepozvan. Obdarili so dete — on je dal zlatnik. Ani se zasvetijo oči; na vrh Nikolajeve- ga čela pa je legel črn oblak.

Stemnilo se je. Gosti so zapustili ravni dvor Nikolajev. Ana vzame zlat- nik v roko.

»Nu, glej kako velik je!« reče ona veselo in ga primeri na malo čelce svo- jega deteta.

»Deni ga proč!« zakliče Nikolaj sr- dito »Vrzi ga strani! Deni ga proč od tam!«

Zavidnost in zlobnost do bogatina ste prevzeli Nikolaja.

In od tedaj ga je vedno stiskala britkost. Spominjal se je ptujčevega da- rú, ki ga je bila shranila Ana globoko v skrinji in zlobnost do bogatega ptujca je vzkipela še bolj živo v njegovem sr- cu.

To zlobo so poznali vsi, in morda zato niso poslušali zdaj Nikolaja.

»Ptujec je mnogo videl, in vé veli- ko. Morda človeška duša zares krepí zgradbo.«

In tedaj sklenejo, da zazidajo člo- veško dušo v novi most.

II.

Vse, kar je bilo zdravo v selu, je nosilo gradivo za most: napravljali so kamenje in apno kraj reke. Vse je šlo počasi — vse je bilo že gotovo; ali za pravo delo — za napravo mosta ni spregovoril nihče besedice. Vsi so gle- dali, da bi minulo več časa.

Nikdar niso videli v vasi, da se du- ša vzdá. Imeli so čiste duše, a zdaj so

tudi se je vsak trudil misliti, da je to običaj drugé od Boga zapuščen — ven- dar je pričakoval vsakdo strahoma, kdaj se začne most.

In vsi so se zakleli, da ne povedo tega domá, ampak »komur se nameri, da pride prvi; kakor Gospod odloči. — Grom naj zadene tega, ki pové.«

Nosili so kamenje in prst. Za vse je bilo to strašno, posebno pa za Nikolaja. Saj je Ano zelo ljubil.

»Kaj pa, če pride ona prva?« tako je mislil, ko se je bil povrnil zvečer do- mov in je zagledal mlado ženo, ljubko sklonjeno nad detetom.

O, kaj bi bil dal, ko bi bil vedel kaj bo, ali ko bi smel povedati in zabraniti, da ne pride ona prva!...

In spomnil se je zvihače. Namenil si je, da bo hladen do nje, da jej srce omr- zne, in da zato ne bo hitro hodila, ko mu prinese obed k mostu.

In Ana ga ni videla več prijaznega. »Le na dete pazi! Kopaj ga vsako jutro. Ne mudi se. Nič ne umrjem od glada, če se tudi zakasniš.« reče Nikolaj.

Ani je bilo hudo. Videla je, da je Nikolaj ves drug, in zato je potočila ne malo solz. Spanec je ni objel po noči — vstajala je rano, in zgodaj vse opravila, vendar ni hitela zjutraj k mostu; če je

Nikolaju je bilo mučno, ko jo je videl tako žalostno; ali radoval se je, da je prav ukrenil.

»Samo, da to mine, potem jej povr- nem vse v dvojni meri« — je mislil z radostjo v srcu.

Vse je bilo gotovo; vsi so sklenili, da jutri začnejo z mostom.

Dolga je bila ta noč — mnogo jih ni zatislilo oči, tudi Nikolaj ne. Zvečer je bil še bolj hud do Ane. Ona zaplaka potihoma, pa leže z otrokom na počitek.

To je bilo Nikolaju zelo britko — jed- va se je vzdržal, da jej ni povedal, da mu je še ljubša nego prej. Ali odvrnila ga je misel na jutranji dan. Ko se je bila Ana pomirila in se mu je zdelo, da je zaspala, stopil je potihoma k njej, se nagnil nad njo. In zrl je dolgo, dolgo za njo pri blede mesečni svitlobi.

Nikolaj ni spal po noči. Videl je, kako se je Ana dvignila, da nahrani de- te. Čul je njene tihe vzdihljaje; ali ni se izdal. Videl je, kako izginja noč ter nastaja strašno jutro. Ana je še spala. Spet jo nežno opazuje. Naposled se ta zbudi ter dvigne roki proti njemu. Ali Nikolaj se otrese nad njo:

»Na dete pazi! Skrbi zanj!« Glas se mu je tresel.

(Dalje prih.)

vedel, kako ubiti prosti čas. Umrli mož je bil star 80 let. Po tem računu torej noben človek ne ucaha en milijon ur starosti.

Velika tovarna v Stračicah. Čuje se, da se bo sedanja predilnica v Stračicah znatno povečala. V nji da bo prostora za več tisoč delavcev in delavk. Tovarno bo povečal tržaški milijonar Brunner.

»Maškere« se pačijo v večernih urah po goriških ulicah. Mnoge se nedostojno vedejo. Policija bi morala poseči vmes in narediti pustnim oslarijam po ulicah konec posebno pa zato, ker nadeledujejo »maškere« mirne ljudi, jih ustavljajo in se napram njim nedostojno obnašajo. — Kar je obžalovanja vredno je tudi to, da je med »maškerniki« mnogo otrok, ki se pačijo na vse mogoče načine.

O prihodu vojaškega zrakoplova iz Ljubljane v Gorico nam poroča očividec sledeče: Nekoliko po četrti uri popoldan v nedeljo so opazili ljudje nad goriškim mestom zrakoplov, ki je prihajal v smeri od sv. Gore proti mestu. Spuščal se je nagloma v nižino in v kratkem času je bil nad malimi Rojci kjer je bilo zbranega vse polno radovednega ljudstva. Tu je zavil nagloma k Soči in se spustil čisto ob vodi na tla. Zrakoplov je obtičal na pesku in kakor je bilo videti brez vsake poškodbe. Zrakoplovec, nadporočnik Holeka je popolnoma srečno dovršil svojo dolgo, težko pot.

Pust je tu, zato nori skoraj cela okolica z mestom. Pleše in pleše se skoraj v vseh občinah. Novi pust prinese v deželo mižerijo, sprazni mladini žepe in glavobol provzročja. Dobro, da je letošnji pust kratek. Nekdo je zračnil, da je letošnji pust zbog svojega kratkega trajanja prilhanil mestu in okolici 50.000 kron.

Zgubil se je dežnik in sicer na Travniku v nedeljo zvečer. Pošten najditelj je naprošen oddati ga v »Narodni tiskarni«.

Preč. g. Edvardu Štreklju, vikarju v Vrtojbi se je zdravje nekoliko zboljšalo.

Odcepitev davčne občine Bukovica od županije Vrtojba. Deželni odbor je sporočil županstvu Vrtojba, da c. kr. namestništvo ne dovolj v nikakem slučaju odcepitev davčne občine Bukovica od županije Vrtojba; vsak nadaljnji korak v tem oziru bi bil brezploden.

Županska in starešinska kriza v Renčah. Renško starešinstvo je c. kr. namestništvo v sporazumu z deželnim odborom razpustilo ter imenovalo začasnega županskega upravitelja deželnega revidenta in renškega rojaka g. Angelja Trojer.

Shod v Renčah. — V nedeljo bo poročal državni in deželni posl. svetnik Fon svojim volilcem v Renčah. Shod se bo vršil ob 3 urah pop. v prostorih »Gospodarskega društva«.

Dornberško »Slov. Kat. Izobr. Društvo« bo imelo v nedeljo dne 2. februarja, redni letni občni zbor v kaplaniji po veliki maši. Dnevni red: 1. Poročilo blagajnika. 2. Volitev odbora. 3. Slučajnosti.

Zaprisega cestarjev. Deželni odbor je na nalično vlogo nekega cestnega odbora naznanil dotičnemu cestnemu odboru, da deželni odbor ne more zapriseči cestarjev, ker to ne spada v njegov delokrog.

Vpogled v občinske račune. Na pritožbo nekega občana iz Sežane, da mu županstvo ni hotelo dati v pogled prilog k obračunu za l. 1911, je naložil deželni odbor županstvu, da z nova razpoloženi imenovane občinske račune skupno s tozadevnimi prilogami vsakomur v svobodnem pregled.

Oškodnina starešinam za občinske seje. Proti starešinstvenemu svetu ne-

ke občine na Krasu, s katerim se je določila starešinam za vsako sejo odškodnina po 2 K, so se nekateri občani pritožili pri deželnem odboru. Deželni odbor je ugodil pritožbi ter razveljavil starešinstveni sklep.

Občinski zdravnik v Cerknem. Občinski svet v Cerknem je sklenil razpisati službo občinskega zdravnika.

Prodaja vodnih sil v občini Libušnje. Županstvo Libušnje je prosilo deželni odbor pojasniti v zadevi prodaje vodnih sil hudournika Ročica družbi Locher in drug iz Čirih; z ozirom na to je naročil d. odbor županstvu, da predloži tozadevno kupno ponudbo družbe, na kar mu bo še le omogočeno, da izreče svoje mnenje.

Cesto zasulo. V torek zvečer se je nad Kobaridom za mostom na bovški cesti utrgal kos skalovja in zemlje. Cesta je bila tako zasuta, da je bil ustavljen promet. Avtomobil ni mogel voziti. Poštne pošiljke so morale čez skalovje na voz, ki je čakal na drugi strani. V sredo je cel dan veliko delavcev tam delalo. Sedaj je reden promet zopet upeljan.

V jamo je padel. Pod tem naslovom smo priobčili v št. 6. »Gorice«, da je padel v jamo ysled pijanosti Ivan Lavrenčič iz Opatjesela in zadobil pri padcu telesne poškodbe. Danes se je zglasil v našem uredništvu dotični Ivan Lavrenčič in rekel, da ni res, da je padel v jamo v pijanosti, ampak da je dobil telesne poškodbe, ko je padel pri delu v tržiški ladjedelnicji z višine 4½ metrov. Toliko resnici na ljubo in ker nočemo delati krivice nikomur.

Novo društvo. Namestništvo je vzelo na znanje pravila »Kat. slov. izobraževalnega društva Orlovec« v Straži v tolm. polit. okraju.

Podeljevanje nagrad za murbne nasade po vzorcu vinogradov in za poskusne murbne nasade po vzorcu travnikov. Deželni odbor stremi za tem, da bi se murbna ščitasta uš, ki grozi uničiti murbna drevesa v naši deželi, čim uspešneje zatirala in čimprej popolnoma zatrla. To bi se doseglo najprej s tem, da bi si naši kmetovalci vzgajili murbne nasade na racionalen in cen način. Z namenom, da bi se ta način zatiranja murbne ščitaste uši intenzivno izvrševal, razpisuje deželni odbor nagrade za murbne nasade po vzorcu vinogradov in za poskusne murbne nasade po vzorcu travnikov. V to svrhu je določil od zneska, ki ga je bilo dovolilo c. kr. poljedelsko ministerstvo leta 1912., v pokončavanje murbne ščitaste uši, svoto 1000 K.

Za podelitev nagrad smejo prositi vsi oni mali posestniki, ki dokažejo, da so odločili za gojenje murbnih nasadov primeren kos svojega zemljišča v najmanjšem obsegu 1800 štiriinšestdeset metrov in da so zasadili tekom letošnje pomladi primerno število cepljenih murbnih sadik na v to omenjenem zemljišču, bodiši drevesca visoke vrste po vzorcu vinogradov bodiši sadike nizke vrste po vzorcu travnikov.

Tozadevne prošnje za podelitev nagrad morajo prosilci predložiti deželnemu odboru potom domačih županstev najkasneje do 15. marca 1913.

Okraden sodnik. V Trstu je sodnik Komel zapustil svojo službeno sobo za nekaj časa. Ko se je vrnil, je opazil, da mu je bila med tem časom ukradena žižnska suknja.

Dva nova slučaja koz v Trstu. Kakor smo že poročali so se pojavile med bosanskimi izseljenci v Trstu črne koze. Te dni sta obolela zopet dva otroka in tudi umrla. Vseh bolnikov je sedaj še 19.

Brzovlaki na gorenjski železnici. S 1. majnikom t. l. bodo začeli voziti na gorenjski železnici brzovlaki, ki se bodo ustavljali v Kranju, Podnartu in na Jesenicah.

Škof v Poreču postane, kakor je izvedel pazinski »Pučki Prijatelj« iz najboljšega vira, prošt dr. Faidutti.

»Matica Slovenska« je svoje publikacije za l. 1912. razposlala vsem svojim p. n. gg. članom ozir. poverjenikom. Kdor še ni plačal članarine za 1912, naj to stori čim prej in pošlje članarino (4 K) direktno »Matici Slov.« v Ljubljano.

Novo avtomobilsko zvezo vpelje neka francoska družba za črte Reka-Opatija-Trst-Postojna-Klana. Vpelje se osebni in tovorni promet. Za vsaki kilometer znaša tarifa 7 vinarjev. Namravano podjetje bo gotovo prav dobro služilo v vsakem oziru.

Novo občinske volitve v Šibeniku so se vršile te dni. Kakor je znano, je bil občinski svet razpuščen. V 3. razredu so volitve končane in izvoljeni so vsi prejšnji odborniki.

Cesar za splitsko cerkev. Cesar je daroval za gradnjo nove katedrale v Splitu 20.000 K iz svojega privatnega premoženja.

Cerkovnika so okradli v Solnogradu pri cerkvi sv. Boštjana. Tam je še navada, da ljudstvo prinese v cerkev ta ali oni dar za cerkovnika, n. pr. meso, klobase itd. Ko je te dni cerkovnik hotel pobrati v omenjeni cerkvi svoje stvari, je bila dotična policia prazna. — Policija je prijela neko deklo, ki je bila mežnarja okradla.

Poljedelski minister Fran Zenker je dobil naslov in značaj tajnega svetnika.

Protest proti nekemu vladnemu odloku so sklenile češke hranilnice, ker vlada zahteva, da vsaka hranilnica 30% svojih hranilnih vlog dene v premičnine in sicer polovico v državne popirje. Tudi poslanci so se zavzeli za to stvar.

O časopisju govori zadnje pastirsko pismo znanega škofa Hittmairja v Lincu. Ta pastirski list govori o tiskur in o čitanju, katero se vedno bolj širi med ljudstvom. Ker pa je med berilom tudi dosti slabega in posebno za mladino nevarnega, svari škof Hittmair svoje vernike pred takimi slabimi knjigami. Še bolj nevarni kot knjige so dnevni časopisi, ki so večkrat v veliko kvar našega ljudstva. Zato je posebno pri časopisju treba pozornosti, da se ne vrine pod sumljivo krinko kaj slabega, kajti dandanes je treba velike previdnosti. Pastirsko pismo priporoča potem dobre krščanske liste in vzpodbuja na njih naročbo. Ta denar ni zavržen, kajti naročnik koristi sebi in tudi sveti stvari, za katero se gre pri tem. — Našim čitateljem priporočamo te besede kot navodilo za njih praktično delovanje.

Za Trst se ogrevajo v zadnjem času zopet prav očitno tudi onstran meje. Čudno sicer to ni, kajti že od nekdanj se nekaternikom na oni strani cede sline po lepem Primorju, četudi to znajo deloma skriti. Videmski list »Patria del Friuli« (Furlanska domovina) v št. od 24. t. m. elegično govori o laški ljubezni v Trstu, o Rosettijevi domovini, o univerzi itd. Med drugim povdarja: »Kruh, ki se v Trstu je, zrak, ki se v Trstu vzdihuje, vse je prepojeno od svete ljubezni do domovine.« Da je ta »sveta ljubezen« neke posebne vrste ljubezen to je nam ob meji znano, ker se v teh krajih vidi večkrat ta ali oni pojav te »svete ljubezni«. Sicer pa tistih vrst gotovo niso pisali v Vidnu, ampak so prisle iz Trsta.

Rudečo srbsko zastavo so zagledali nekateri nestrpni koroški Nemci na čisto nedolžnem narodnem kolku rudečkaste barve. Kaj ti ljudje vse vidijo, to je že čez mero in čez razum vsakega normalnega človeka. O teh ljudeh smo skoro prepričani, da bodo v kratkem slišali travo rasti, če se morda to že sedaj ne godi. Vsa stvar spominja nekoliko na rudečo barvo in španske bice, ali kaj takega.

Vsi so proti nam namreč med Nemci. Bodisi žurnalist ali politik, trgovec ali pesnik vse nas hoče pojesti. Tudi dobro znani nemški pesnik Rosegger, katerega je Nemcem odkril človek slovanskega rodu, namreč Svoboda, urednik v Gradcu, ta sedaj sivolasi Rosegger je zopet opozoril svoje rojake na veliko »nevarnost«, ki jim preti od juga. Nikdo med nami te nevarnosti ne vidi, še nikomur ni prišlo nikdar na misel, da bi kakega nemškega otroka poslovenil, in vendar vedno ta divji krik v nemškem tabornu. Sicer se zdi, da se je Roseggerju vsa komedija zdela nazadnje preneumna, ker pravi ob koncu svojega poziva, da naj se ne dela tako, ampak da Nemci ostanejo Nemci. Tega mnenja smo tudi mi, žalibog, da ga ni nikdo upošteval.

Nemški turisti tudi niso zadovoljni. Koroški list »Freie Stimmen« prinaša vest, da vlada med nemškimi planinci jako hudo razburjenje, ker nakazuje minister za javna dela kar vse podpore Slov. planinskemu društvu. Nemcem pa nič. Kdor količkaj pozna razmere, ve da je resnica ravno narobe, kajti razun par tisoč kron pobasajo Nemci vse, kar se da doseči.

Glede domovinske pravice je važna razsodba upravnega sodišča od dne 24. t. m. Na Dunaju je služila več let neka dekla, ki je po preteku 10 let poslila dunajski magistrat, da jo sprejme v občino kot svojo. Magistrat je prošnjo odklonil, češ, da dotičnica ni bila vseh 10 let nepretrgoma na Dunaju, ampak nekaj časa tudi zunaj. Upravno sodišče pa je razsodilo ugodno za stranko, češ, da je ona smatrala vedno Dunaj kot svoje stalno bivališče in tudi vsakokrat po kratkem času prišla zopet na Dunaj nazaj, kjer je imela svojo zagotovljeno službo. Na podlagi teh motivov je sedaj mesto Dunaj prisiljeno dotičnico sprejeti kot svoje občanko.

Vspehi naših vodnih zrakoplovov. Iz Pulja poročajo, da so tam dne 24. t. m. vzleteli trije vodni zrakoplovi (hidroplani) in se sukali več časa nad puljskim pristaniščem. Nato so vsi trije zavili proti Trstu in kmalu izginili v ozračju. Barve so hidroplani sive, zato jih je v zraku prav težko opaziti. V Trstu so se spustili vsi trije srečno v morje in zapeljali v oddelek za torpedovke ob svetilniku. Popoldan so odrčali zopet proti Pulju in opazovali med potjo manevre vojne mornarice. Hidroplani so zrakoplovi, ki se lahko dvignejo na vodi in so posebno za obrežno službo jako velike važnosti.

V zrakoplovu čez Alpe. Znano je, da je že leta 1910, dne 23. sept. poskusil priti v zrakoplovu čez Alpe eden najbolj drznih takrat živčih zrakoplovec Chavez. Toda ni se mu posrečilo. Vetr in megla sta mu nagajala tako hudo, da je našel na tej poti smrt. Dne 25. t. m. je poskusil to nevarno pot znani aviatik Bjelovučić. Vzdignil se je ob jako lepem vremenu popoldan na švicarski strani in prišel srečno čez Simplon na Laško. Preletel je v 25 minutah okoli 40 km dolgo pot in ko se je na laških tleh spustil na tla, ga je zbrana množica navdušeno pozdravljala. To so aviatični vspehi, kakor se ne sliši o njih vsakodnevno.

Droblinice.

Vezuv je zopet začel bljuvati. Vse polno prebivalstva tamošnjih krajev je zapustilo svoje domove ter prebiva pod milim nebom.

Orglje za Čenstochovski samostan zgorle. Čenstochovski samostan je naročil za svojo cerkev nove orglje, ki so jih pa postavili v nek skedenj, dokler ni pripravljen prostor za orglje. Nekdo pa je zažgal skedenj in orglje so tudi zgorle pri požaru. Orglje stanejo 200.000 K.

Veliki časnikarski kongres bo zboroval leta 1914 v Leipzigu, kjer bo isto-

nes doma, a tudi na zunaj ni nikjer več nič trdnega in solidnega.

Marsikdo se še spominja, koliko ropota in navdušenja je svoj čas vzbudila misel svetovnega miru, ki je priplula doli iz Rusije. Strašno se je bilo vse razvnelo za to stvar in konference so bile sklicane, govori so frčali po zraku kot golobje ob Noetovi barki. V Haagu so se ti mirneži ustanovili za trdno in svetovni »mir« je dobil tam celo svojo palačo. Toda ravno tisti, ki so najbolj prigovarjali tej stvari in podpirali to misel, so doma nepretrgoma oboroževali vojne čete, tako da je bilo po mirovnih konferencah še hujše kot prej. Mesto golobjega grlenja so grmeli zopet topovi in ljudje so strmeli in zijali, kaj to pomeni. Včeraj tako, danes tako. Pred par dnevi v besedah sama prijaznost, v resnici pa je ostalo med državami staro sovraštvo, katerega sledovi se bodo morda pokazali v bodočnosti še bolj jasno kot so se do sedaj.

Spričo teh večnih zmešnjav, neodkritosti in nepoštenosti človek postane bolj oprezen in vsako stvar bolj natančno pregleda. Tako so tudi zadnje mirovne konference v Londonu marsikomu dale več misliti z ozirom na njih pozitivne uspehe. Že dr. Danev se je bajé izrazil, da na Balkanu še čakajo velike zmešnjave in nepričakovane stvari. In on je pač moral te zadeve poznati. Komaj se je bilo ozračje nekoliko iztrebilo, že so prišli novi oblaki. Kdor tako človeško priprosto zre na te stvari, ta je vsak mnenja, da je Turka treba čisto navadno pogonati čez morje v Malo Azijo ali pa še dalje, a kdo spaka ve, kake misli se kuhajo po diplomatskih glavah. Poleg tega pa pride še to, da se na Balkanu največkrat zgodi to, kar se ni pričakovalo in zmešnjava je še večja. Že ob začetku balkanske vojske so stali vsi odločilni politiki kot bi jih bil kdo za nos potegnil, kajti na vojsko diplomatje sploh niso bili pripravljene. Kakor brez glave so drveli okoli in se pehali iz konzulata v konzulat. Sedaj so bili počasi že blizu miru, pa pride zopet turška zmešnjava v Carigradu, ki je zamešala štrono na novo. Če so bili diplomatje prej brez glav, so sedaj še prav posebno. Novo razočaranje za evropsko diplomacijo, ki se vozi še vedno tako v starem fijakarskem vozičku, med tem ko je vse drugo že električno. Kaj sedaj?

Marsikaj se iz te oblode sicer da izvajati, četudi človek ne ve nič prav gotovega. A zdí se vendar, da ta zadnja zmešnjava pomeni konec turškega gospodarstva ne le v Evropi, ampak bržkone tudi daleč tam v Aziji. Če malo pogledamo te spletke, vidimo, da imajo Francozi in Angleži pri tem jako veliko besedo. Rusi pa prav pridno sekundirajo, tako da je pogrebna pesem za nekdanje turško cesarstvo že skoro zapeta. Vemo, da Angleži že od nekdanj prav pazljivo gledajo na Egipt in Sueški prekop, ker pomeni zanj Egipt podlago indijskega gospodarstva. Tam doli ob Nilu so že davno Angleži utrdili svoje postojanke in skoro gotovo ne bo dolgo, in Egipt bo za stalno angleška kolonija. Francozi imajo v Siriji svoje želje, katerim bodo skušali seveda tudi zadovoljiti. Ako pade še kaj zraven, jih gotovo ne bo motilo. In očka Rus čaka z vso močjo ob armenski meji, kedaj se ponudi prava prilika. — Brodovje v Črnem morju stoji dan na dan pripravljeno in le mala iskra vtegne sedaj razpihati nov, toda hujši požar. Zna se zgoditi, da pritisnejo vse te tri velevlasti naenkrat na Turka, če tudi se vedno bere, da so za mir. Pri teh kolobocijah je namreč vse mogoče.

Tako se pripravljajo pogrebne cerimonije za turško velesilo in jasnejši dnevi bodo prišli počasi za balkanske narode. Tudi mi prav težko pričakujemo teh veselih, jasnih dni, kajti tudi za naše dežele in še posebej za naš narod si želimo enkrat jasnega obnebja na zunaj. Doma se počasi čisti ozračje, politična zavest in smisel za pravo, na-

rodno delo se vrača. Doli na Balkanu pogrebajo Turke, pri nas doma pa liberalno gospodarstvo. Želimo, da bi oba izginila za vselej s površja, ker oba sta bila škodljivca našega slovenskega ljudstva. Zmešnjave in zmore se bodo počasi razkadile in zasvetili nam bodo ko- nečno jasni, solnčni dnevi.

Dopisi.

Utovlje. Zakaj nimamo v Utovljah še šole? V Utovljah, občina Tomaj, kjer županuje mogočim župan Vran, še vedno nimamo šole, dasi nam jo je bil leta 1909 — ob časa volitev — naš župan za gotovo obljubil. To se nam tembolj čudno zdi, ker je okrajni šolski svet v Sežani našo prošnjo podpiral in ker nam je znano, da je tudi deželni šolski svet že leta 1910 sklenil, naj se šola dovoli.

Res je sicer, da so se nekoli pritožili proti sklepu deželnega šolskega sveta na pristojno ministerstvo, toda tudi ta pritožba bi bila morala že biti rešena. Vprašalo se nas bo, zakaj so se pa sploh dotičniki pritožili, saj so bili vendar na nekem leta 1910 od župana v Utovljah obdržavanem shodu vsi zadovoljni, da bodo prispevali k stroškom za zidanje šole z zneskom tisoč kron in da bodo napravili tudi nekoliko robot. Da, da, vse to je prav, toda poizvedli smo, da se župan Vran pozneje ni držal svoje, v navdušenosti za volilni uspeh napravljene obljube glede prispevka samo v znesku 1000 K, marveč da jenanjegov predlog pozneje starešinstvo sklenilo, naj bi prizadete občine Utovlje, Dobravlj in Grahovo bodo prispevale k stroškom za zgradbo šole z zneskom 3000 K ali pa menda, da bi še celo sploh krile vse tozadevne stroške. — Umevno je tedaj, da so bili ljudje ogorčeni, in da so iskali proti stroškom pomoči pri višjih inštancah. Vendar mislimo, da tudi navedena pritožba bi ne bila mogla zidanja šole tako dolgo ovirati! Poizvedevajoč, kaj je prav za prav krivo tej nerazumljivi zakasnitvi smo zvedeli, da ovira rešitev samo neki formalni nedostatek. Razglas o sklepu deželnega šolskega sveta o kritju stroškov nabil je namreč župan Vran na vrata Antočičeve hiše v Utovljah, toda neznan zločinska roka ga je raztrgala, ne da bi ga bili ljudje videli. Brihtni župan je predložil spise misleč, da zadostuje, če je bil razglas tudi le trenutek nabit; višja inštanca je bila pa mnenja, da to nikakor ne zadostuje ter je naročila županstvu, naj nedostatek popravi, to je naj razglas skoz zakonito dobo trdno pribije in naj potem predloži dokaz o zakoniti razglasitvi.

Toda samozavest gospoda župana Vrana je bila s tem nalogo razžaljena! On se v svoji mogočnosti kratko malo brani zahtevi ministerstva edino v tem tiči razlog, da se v občini toli zaželjena šola v Utovljah še ni pričela graditi. — Z ozirom na omenjeno se ljudje opravičeno poprašujejo, je li bila ona svoječasna navdušenost našega župana Vrana za šolo pristna, ali pa je bila le navidezna in je li služila le v volilno agitacijo. Prevlada zadnje mnenje!

Politični pregled.

† Nadvojvoda Rainer.

Včeraj kmalu po 5. uri popoldne je izdihnil nadvojvoda Rainer svojo dušo. Navzoči so bili vsi člani cesarske hiše. Nadvojvoda Rainer je dosegel 86. leto starosti. Znan je bil kot preustrojitelj modobranstva. Pa tudi kot politik ima več zaslug. L. 1861 je postal ministerski predsednik prve konstitucionalne vlade. Bil je tudi v vojski ter se posebno odlikoval l. 1859. in 1866.

Nemške demonstracije proti Slovincem v Celovcu.

V nedeljo zvečer je imela v dvorani hotela »Trabesinger« celovška slovenska Čitalnica plesni venček, pri ka-

terem je igrala vojaška godba pešpolka št. 17. Na ta ples so bili v polkovem povečju povabljeni tudi častniki. Pred hotelom so se vršile zvečer velike demonstracije Nemcev proti Slovincem. Nemški divjaki so opljuvali slovenske dame, razbili okno, zadrževali vozove gostov ter na vso moč tulili. Mestna policija je pustila demonstrante demonstrirati dve uri. Celovški nemški divjaki in celovška mestna policija so sijajno dokumentirali potrebo državne policije v Celovcu.

Nova vlada na Francoskem

je podala v parlamentu svoj program. Bistveno je pač, da ostane tok politike doma in na zunaj v celoti isti kot je bil. Nova vlada si je pa nadela kot nalogo, izvršiti kakor hitro mogoče novo volilno reformo, urediti dohodninski davek, reformirati vojno sodišče in tudi šolstvo, toda brez kakega pritiska. Na zunaj se bo pečala nova vlada posebno s kolonijami in mornarico. Pečati se hoče z bližnjim in daljnim vzhodnim vprašanjem ter se držati pri tem starih tradicij z ozirom na svoje zaveznike in prijatelje. — V celoti tedaj stari kurz nekoliko popustljivosti več se vidi pri točki šolstvo, ki je bilo dosedaj strogo brezversko. Četudi počasi, se vendar tudi na Francoskem nekoliko giblje.

Balkanske zmešnjave.

Poslaniki tripartente so v nedeljo izjavili novemu velikemu vezirju, da so imele velesile namen vplivati na balkansko zvezo, da bi ona odnehala od zahtev po novih teritorialnih kompenzacijah in po vojnih stroških. To da so velesile menile, ko so potom note obljubljale Turčiji moralno in materialno podporo. Velesile pa bi bile pripravljene dovoliti Turčiji posojilo, zvišanje carin in pa ureditev vprašanja glede egejskih otokov pod ugodnejšimi pogoji. Turčija pa sme računati na te ugodnosti samo ako posluša nasvete velesil. V nasprotnem slučaju bi pa pustile velesile Turčijo na cedilu in vse obljube ne bi imele nobene vrednosti.

»Neues Wiener Tagblatt« poroča, da so vsi poslaniki priporočali novi turški vladi, naj nemudoma odgovori na noto velesil.

V dobro poučenih krogih se zatrjuje, da nima odpošiljanje vojnih ladij v turške vode nobenega znaka flotne demonstracije, marveč da se to zgodi le iz previdnosti v varstvo življenja in imetja Evropejcev. Vojne ladije se bodo zbrale v luki Besika.

Nek diplomat neke velesile je izjavil, da bodo Mladoturki pustili kapitulirati Odrin; potem bodo postavili turški narod pred izvršeni čin, za katerega pa bodo označili za odgovorno še staro vlado. Potem se bo pa sklenil mir.

Iz listov se posnemlje, da je pričakovati v Carigradu protirevolucije. — Prav gotovo pa bi izbruhnila protirevolucija, ako bi mladoturška vlada poskušala s svojo neodjenljivostjo doseči nadaljevanje vojske, ki bi gotovo neugodno izpadla za Turčijo.

Nekateri trde, da so se mirovna pogajanja že prekinila. Tudi v Carigrad je dospela ta vest, a ni prav nič razburljivo učinkovala. V tem vidijo Turki le pritisk balkanske zveze na Turčijo. — Novi veliki vezir Mahmud Šefket paša je izjavil v nekem pogovoru, da Mladoturki nečejo odstopiti Odrina ne le zaradi med Bolgarijo in Romunijo nastalega spora, marveč tudi zaradi nesoglasij, ki bi lahko nastala med velesilami.

Včeraj popoldne se je zbral turški ministerski svet, ki se je pečal z odgovorom, ki naj ga da Turčija velesilam na sprejeto noto. Ta odgovor se bo danes ali jutri predal evropskim velesilam.

Turčija ima sedaj tudi novega zunanjega ministra. Pozno sinoči se je izdal »irade« s katerim se imenuje Daid Halim paša za novega zunanjega ministra.

Mladoturki so začeli tudi stražiti sultana. Zgodi se pa to za to, da se ne

bi mogel sultanu približati noben nasprotnik mladoturškega režima. V to svrhu so tudi odstranili iz sultanove palače več oseb, ki so bile na sumu, da nišo prijazne sedanji vladi.

Bojkot avstrijskega in nemškega blaga v Bolgariji.

V Sofiji se je osnoval odbor, ki je pričel organizirati bojkot nemškega in avstrijskega blaga. Ta odbor se je obrnil na trgovsko in obrtno zbornico v Sofiji s prošnjo, da bi vlada prepovedala uvoz bojkotiranega blaga. To gibanje se je začelo širiti tudi po deželi. Odbor je povabil tudi srbske trgovce, naj se odpovedo avstrijskemu in nemškemu blagu.

Domače in razne vesti.

Narodni odbor združenih Slovencev v Gorici je sklenil v svoji včerajšnji seji ednoglavno, da se Slovinci v svrhu svečanega protesta proti nezaslišanim krivicam, nezakonitostim in neverjetnim volilnim mahinacijam od strani laške klike v trgovsko-obrtni zbornici volitev ne udeležijo.

Ker je po deželi zavladovalo neznan-eko ogorčenje nad zaničevalnim, protizakonitim postopanjem volilne komisije, se bodo v vseh večjih krajih dežele vršili prihodnje nedeljo protestni shodi. Na teh shodih se bode govorilo o tem, kako se naj izpremeni sedanji volilni red za trgovsko-obrtno zbornico. Krivice, ki se nam godijo, so tako velike, nepravičnosti tako kričeče, da je treba enkrat dati duška naši brezmejni ogorčenosti. Zapostavljanja in kršenja naših pravic mora biti enkrat konec. Protestno gibanje med slovenskimi trgovci in obrtniki mora obroditi prosopeh. Proč s takim volilnim redom, ki jemlje 75% naših slovenskih trgovcev in obrtnikov volilno pravico v trgovsko-obrtno zbornico!

Pastirski list je izdal naš prevzvišeni knez nadškof na vernike naše knez nadškofije, ki se bo čital vernikom v cerkvalih prihodnje nedelje. Letošnji pastirski list govori o pokori, o sv. spovedi in o nečimernosti sedanje ženske mode.

Ženinov in nevest je bilo to pustno sezono jako malo, mogoče že 50 let ne tako malo. Trgovci z manufakturnim blagom se pritožujejo o slabi kupčiji v letošnjem pustu.

Cerkveno petje na gimnaziji je pod vsako dostojnostjo. Učencev je 1200 — a pevcev? Ko je nemški profesor izpodrinil slovenskega, so obljubljali, da bo petje kar najboljše; sedaj človek še pospeši korake, ko gre ob 9h mimo semeniške kapele. Zahtevamo, da se uvede tudi slovensko petje v cerkev in da ravnateljstvo ukrene tozadevne korake, da se bo pelo službi božji dostojno!

Goriške deklice iz laških družin baje ne morejo več v šolo tako pripoveduje »Corriere«, ker jih neki tuji otroci — certi ragazzi esotici — po cestah napadajo s kamenjem. Sicer bi nas ta stvar pravzaprav ne brigala nič, ker če kake tuji otročaji brecajo po cestah malo kamenja, to pač še ni taka reč. A »Corriere« kakor navadno zavija in misli vedno le — slovenske otroke. Zato pa skoro z mirno vestjo trdimo ravno nasprotno: ravno slovenski otroci se vedejo prav lepo in dostojno. Najhujši pretepači po mestu so znani obiskovalci raznih mestnih šol, tudi slovenskega pokoljenja. Vidi se, da jim laška kultura ni vtegnila dati niti najnavadnejše zunanje oblike.

Maša zadušnica za prem. poreškega škofa Flappa se bo vršila v četrtek ob 8h v semeniški kapeli. Peli bodo prekrasen »Requiem« Perosija.

Srednješolska ravnateljstva v Gorici so prepovedala dijakom obisk kinematografskih predstav v vseh goriških kinematografih.

680.800 ur star mož je umrl v Gorici te dni. Tako je izračunil nekdo, ki ni

časno razstava knjigotrštva in grafičnih izdelkov. Meseca septembra 1913 pa zboruje v Haagu restringirani časnikarski kongres.

Črne koze so se pojavile na Moravskem v vasi Zbobica. Oboleli sti dve osebi. Koze so bile zanešeni z Ogerskega iz neke vasi, kjer so zaprti turški vojaki-dezerterji.

Natakarji v New-Jorku so vzdignili velik štrajk. Sicer v Ameriki skoro ni dneva brez štrajka, a natakarji so poleg tega postali še prav nasilni. Cele tolpe štrajkarjev se vale po ulicah in razbivajo hotele in restavracije, tako da so tudi na ta način napravili dosti škode. Poleg tega se vrše vedni pretepi in napadi na one, ki so še v delu. Tudi policija ni več varna in le s težavo vzdržuje še nekoliko miru. Na broklinskem mostu so natakarji zažgali par lop, tako da je bilo treba most zapreti. Dosti oseb je potolčenih, dosti tudi obstreljenih, ker štrajkarji streljajo na ljudstvo kakor bi bili brez uma.

Milijarder pri zobozdravniku. Bogataž Pierpont Morgan v Novem Jorku je moral nedavno radi neke zobne korenine k zobozdravniku. Ko se je vsedel na operacijski stol, je rekel zdravniku: »Trajati sme samo 5 minut, ker nimam časa, in nobenih bolečin mi ne smete prizadejati.« Zobozdravnik mu je mirno zagotovil, da bo mnogo dalje trajalo in tudi zelo bolelo. Takoj nato je Morgan že ječal in zavpil: »Ne vzdržim!« Zdravnik pa je svoje delo nadaljeval in rekel: »Morgan, na svetu so stvari, ki še veliko bolj bole in jih je težje prestati.« Nato mu je začel pripovedovati, da je nedavno umrl mož njegove perice in pustil vdovo brez vseh sredstev s 13 otroci, katerih najstarejši je star 15 let. Z živimi besedami je slikal zobozdravnik strašno bedo uboge vdove, pri tem pa vrtal in pilil — toda Morgan je bil tiho kakor miš. Ko je bila končana operacija, je Morgan vstal in molče odšel. Naslednji dan pa dobi zobozdravnik to-le njegovo pismo: »Včera ste mi prizadejali silne bolečine, toda Vaša povest o revni vdovi s 13 otroci mi jih je pomagala pozabiti. Tu Vam pošiljam položnico za 50.000 K in Vas prosim, da izročite svoto Vaši perici.«

Kinematograf zdravju nevaren. Ameriški očesni zdravnik dr. Gould je v glasilu ameriškega medicinskega društva priobčil svoje bogate izkušnje o vplivu kinematografskih predstav na zdravje gledajočega občinstva. Ob dolgem gledanju svetlopisev se mnogokrat pojavijo znaki bolezni, ki se dajo najlažje primerjati z migreno v njenih mnogoličnih nastopih. Navadno se pojavi čut velike utrujenosti možgan in zlasti oči, pomajkanje teka in večkrat celo bruhanje in nespanec — v obče torej znaki, ki nastopijo ob vsakem prenapenjanju oči. Zanimivo je, da imajo osebe, ki nosijo očala, v kinematografu občutek, kakor bi ne imele pravih očal. Seveda je pa to le prevara in posledica prenapetja oči. Morda bodo kdaj prišla v rabo posebna očala za kinematografske predstave; s tem bi se morda vsaj deloma dale preprečiti slabe posledice dolgega gledanja svetlopisov. Pravi vzrok teh boleznih pojavov je po mnenju dr. Goulda trajno menjanje stalne točke oči, migljanje podob in mnogokrat nezadosna razsvetljava.

Gospodarsko.

Cena mesa v Gradcu. Za mesec februar je graška občina postavila sledeče za vse mesarje veljavne cene. Goveje meso pri 1 kg 19 dkg priklade; cena: I. vrsta 1.94 K II. vrsta 1.78 K, III. vrsta 1.62 K. Meso mlade živine pa sledeče: I. vrsta 1.64 K, II. vrsta 1.48 K III. vrsta 1.32 K. Cene so precej različne od goriških, kjer poznajo mesarji le cene navzgor, dol se pa ne obrne nikoli.

Žitni trg v Budapešti je jako mrtev. Od nikoder ni posebnega popraševanja.

Zadnji balkanski dogodki so slabo vplivali na tržne cene. V Avstrijo gre skrajno malo žita, ker so cene previsoke. Tudi mlini delajo jako slabo in bodo s svojimi zalogami preskrbljeni do marca, tako da tudi tu ne bo posebne kupčije.

Cene bakru so padle te dni skoro na vseh evropskih trgih za več odstotkov, posebno pa v Londonu.

Poraba žaganja. Že preje je bilo znano, da se s primernim kemičnim postopanjem dobi iz lesnih odpadkov 25 odstotkov sladkorja. Ob tem se dobe pa še drugi postranski proizvodi, ki niso brez vrednosti. Sedaj so dognali, da je lesni sladkor pomešan z odpadki navadnega sladkorja, izborno krmilo za živino. Napravi se pa lahko iz njega tudi najboljši špirit. Neki londonski strokovnjak je izračunal, da bi tovarna, ki da na teden 200 ton žaganja, lahko napravila na leto 140.000 hl najboljšega špirita.

Avstrijski cigaretne popir je dosegel v zadnjem letu še precejšnjo stopinjo v naši trgovini. Sicer je bil eksport na Baikan jako omejen, zato pa se je prodalo nekaj več po drugih krajih. Seveda bo treba tudi v prihodnje iskati novih trgov, kajti balkanske države bodo gotovo cigaretne popir monopolizirale in naš konsum tam doli bo skrajno majhen. Sedaj največ prodamo na Anglesko, Rusija ima ogromno carino, ki takorekoč vbija našo trgovino. V Nemčiji se naš cigaretne popir pa še vedno ni mogel vdomačiti in Nemci po veliki večini rabijo francoske izdelke.

Knjigotrštvo.

»Mašne obhajilne in druge molitve za šolsko mladino«. V »Narodni Tiskarni« v Gorici je izšla in se tudi ranotam dobi mala knjižica z gorenjim naslovom. Vsebinska knjižice je najprimernejša za šolsko mladino. Mnogi otroci gredo k sv. maši navadno brez vsakega pripomočka k molitvi in se tu in tam nelepo obnašajo v cerkvi. Temu bo odpomogla goriomenjena knjižica. Dosedaj pa tudi nismo imeli take male otroške knjižice s tako lepo vsebino. Za »Šolskodomsko« mladino v Gorici je knjižica obvezna. Že mnogi veroučitelji z dežele so naročili po več izvodov te priljubljene knjižice. Knjižica stane 10 vin. Priporočamo!

»Češčenje presv. Rešnjega Telesa«. Ker je že skoraj v vseh duhovnijah upejlana »Ura češčenja«, pri kateri se molijo molitve iz knjige »Večna molitev«, je založila »Narodna Tiskarna« v Gorici na priporočilo mnogih duhovskih uradov in z dovoljenjem knezonskoškofijskega ordinarijata v Gorici brošurico, v kateri se nahaja »Druga ura« javnega češčenja presv. R. T. Ker mnogi si ne morejo nabaviti knjige »Večna molitev« vsled visoke cene jim bo služila ta brošurica jako dobro. Dosedaj (v teku enega leta) se je razprodalo 10.000 izvodov te brošure. — Cena brošuri 10 vin. komad. Pri večjem naročilu znaten popust.

Vojska na Balkanu 1. 1912. Peti in šesti sešitki tega prezanimivega dela, za katero se najširša javnost nad vse zanima, sta objednem izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani. Ta dva posebno pa prihodnji sešitki se bodo odlikovali po zanimivih slikah vojnih pozorišč in vojnih dogodkov. Nadaljni sešitki izidejo zopet v rednih tedenskih presledkih. Temeljito znanje pištalejev strokovnjakov jamči za trajno vrednost tega dela. Naročniki se lahko še vsak čas prijavijo, nakar se jim dopošljejo že izišli sešitki.

Naznanilo preselitve!

Skozi sedem let nahajajoča se specialna trgovina s platnom in volnenim blagom

H. WALLAND

se je opustila in z jutrajšnjim dnevom se na novo ostvori v ulici Giosuè Carducci (Orzanova hiša) s popolnoma novo blagovno zalogo.

do odlikovali po zanimivih slikah vojnih pozorišč in vojnih dogodkov. Nadaljni sešitki izidejo zopet v rednih tedenskih presledkih. Temeljito znanje pištalejev strokovnjakov jamči za trajno vrednost tega dela. Naročniki se lahko še vsak čas prijavijo, nakar se jim dopošljejo že izišli sešitki.

lv. Znidarčič & dr.

stavb. tvrdka

v GORICI, Via Mattioli v GORICI.

Izdeluje vsakovrstne načrte, stat. račune, sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Westf.-stropce patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221.

Izdeluje enodružinske hiše po sistemu votli blok, ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja, s vedno isto temperaturo. Ceneje kakor vsi drugi sistemi.

Štev. 208

E

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastavil IV. četrtletja, t. j. mesecev oktobra, nov. in decembra 1911, začne v

poned., 3. marca 1913,

ter se bo nadaljevala naslednje delavnike in sicer četrtke in ponedeljke od 9. ure zjutraj do 1. popoldne.

Dne 5., 8., 12. in 15. marca bodo od 10. do 12. ure predpoldne v dražbeni dvorani na ogled sl. občinstvu dragocena zastavila, ki se prodajo na naslednji dražbi.

V Gorici, 23. januarja 1913.

Od ravnateljstva zastavljalnice.

DRAŽBA TERJATEV

kunkurznega sklada »Misarske Zadruga v Solkanu« se bo vršila dne 31. januarja 1913

dop. ob 10. uri na tuk. c. kr. okrožni sodnji (soba št. 4) in sicer v 2 skupinah:

1. Skupina obstoji iz terjatev (izvršljivih) proti zadružnikom iz naslova jamstva v skupnem znesku okoli 68.000 K.

2. Skupina pa iz terjatev napram blagovnim dolžnikom v skupnem znesku okoli 123.000 K.

Terjatve obeh skupin se bodo oddale najboljšemu ponudniku proti takojšnjemu plačilu. Izključne cene ni.

Dražbeni pogoji in seznanek dolžnikov so na razpolago pri podpisnem upravitelju stečajnega sklada, ki da sploh vsako zahtevano pojasnilo.

Odvetnik dr. Franko,

upravitelj.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v GORICI

ulica della Croce šte. 6.

SPOMINJAJTE SE OB VSAKI PRILIKI »ŠOLSKEGA, DOMA«!

Svoji k svojim!

Podpisani slovenski brivec v Gorici Gosposka ulica št. 1 se priporoča sl. slovenskemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilen obisk. Postrežba točna in strogo snažna. Brije in striže tudi na mesečno odplačevanje. Na zahtevo brije in striže na domu. V zalogi ima razne toaletne potrebščine po zmerni ceni. — Prevzema vsa lasničarska dela ter kupuje ženske lase po 12 K in naprej kilogram.

FRANC NOVAK,

Gosposka ulica, šte. 1.

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec

v Podgori

na voglu železniskega mosta

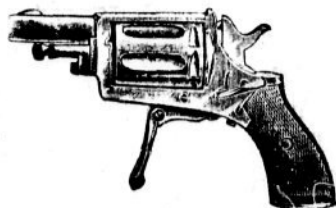
(na cesti, ki pelje proti Gradški)

o o o

Trguje tudi z opeko vsake vrste, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa, ima tudi vsake vrste grede, tramove 33 od 3—12 metrov dolge in 33 od 3—12 colov debele.

Kupujte samo dvokolesa »ALTENA«, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in najboljši bod si za navadno rabo ali za dirkev

Šivalni stroji Original »Victoria« so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznic e in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tarzni ceni pri tvrdki

Keřevani & Cuk,

GORICA — Stolni trg št. 9.

